

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG

1026 Budapest, Riadó u. 5.

Tel.: 06-1/882-8594

Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Iktatószám: D.103/10/2024.

A tanács tagjai: Dr. Kozsuch Edina közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Berekméri Ágnes közbeszerzési biztos, Dr. Peleskey Viktória közbeszerzési biztos

A hivatalbóli kezdeményező: Közbeszerzési Hatóság Elnöke
(Budapest, Riadó u. 5.)

A hivatalbóli kezdeményező képviselője: Dr. Szeiffert Gabriella
állami közbeszerzési szaktanácsadó

Az ajánlatkérő: Békéscsabai Tankerületi Központ
(Békéscsaba, Kiss Ernő utca 3.)

Az ajánlatkérő képviselője: Dr. Berecz Orsolya Zsuzsa
állami közbeszerzési szaktanácsadó

Az egyéb érdekelt: TÖMB 2002 Szolgáltató Korlátolt Felelősségű
Társaság
(Hajdúbozsórmény, Polgári u. 13.)

Az egyéb érdekelt képviselője: Dr. Sára Szilvia
kamarai jogtanácsos

A beszerzés tárgya, értéke: „Belvárosi Ált.Isk és Gimn. tanmedence v gép. felúj.” -
60.530.138.-Ft

Az eljárás EKR azonosítószáma: EKR001584952021

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T - ot.

A Döntőbizottság megállapítja, hogy az ajánlatkérő megsértette a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 25. § (3) bekezdésére tekintettel a Kbt. 25. § (1) bekezdését és a Kbt. 25. § (8) bekezdését, valamint a Kbt. 28. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 28. § (2) bekezdését.

A Döntőbizottság az ajánlatkérővel szemben 600.000.-Ft, azaz hatszázezer forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság felhívja az ajánlatkérőt, hogy a bírság összegét a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01040360-00000000 számú központosított beszedési számlájára átutalással teljesítse.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő 2021. november 30. napján a Kbt. 115. § alapján közbeszerzési eljárást indított a bevezető részben meghatározott építési beruházás tárgyában az ajánlattételi felhívás (a továbbiakban: felhívás) öt gazdasági szereplőnek – többek között az egyéb érdekeltnek – való egyidejű megküldésével. Az eljárást az Elektronikus Közbeszerzési Rendszerben (továbbiakban: EKR) folytatták le EKR001584952021 szám alatt.

2. A felhívás II.1.4) pontjában határozta meg az ajánlatkérő a közbeszerzés mennyiségét: „A Békéscsabai Tankerületi Központ (5600 Békéscsaba, Kiss Ernő utca 3.) a Békéscsabai Belvárosi Általános Iskola és Gimnázium tanmedencéjének vízgépészeti felújítását tervezi. A medencetér túlfolyóinak vízelvezetése jelenleg acélcsővel van ellátva, melynek időszakos avulása megköveteli a felújítást, azaz cseréjét. A jelenlegi acélcsővek falvastagsága megközelíti azt a határértéket, melynek következtében belátható időn belül vízszivárgási problémák fordulhatnak elő. A tervezett kivitelezés során az elavult lefolyó vezetékeket, a mai kor műszaki elvárásainak megfelelően PVC (Poli Vinil-Clorid) anyagú csőre szükséges cserélni, amely képes hosszabb távon ellátni a vegyszerrel kezelt víz elvezetését, a jelenlegi meglévő acélcsőves rendszerrel szemben. A medence vízellátási nyomócsővezetékei, a vízelvezető hálózathoz hasonlóan acélcsőves kialakítással kerültek kivitelezésre. Az acélcsővek kora, és korrodáltsági foka megköveteli, hogy a nyomóvízvezeték új PVC nyomócső felhasználásával kerüljön kialakításra. A nyomócsövek oldalán előforduló elzáró, -szakaszoló szerelvények cseréje a kivitelezés részét képezi. A hatályos jogszabályoknak megfelelően a forgatott vízmennyiséget datálni kell, ezért a vízforgató mérőóra leolvashatatlansága miatt cserélni kell. Továbbá, a hálózaton lévő további vízalmérők, és ellenőrző műszerek cseréje szükséges. A vízsűrő tárolók teljes egészen ki lesznek cserélve. Új tároló és vízsűrő töltet telepítése szükséges. A tároló tartályokhoz tartozó idomok, szerelvények cseréje elkerülhetetlen a szükségesek uszodagépészeti rekonstrukcióhoz. A kiegyenlítő tároló idomai teljes egésze cserélendő. A vízgépészeti keringtető szivattyúk, jelenleg elavultak, gazdaságtalanok. Helyette beépítésre kerülnek frekvenciaváltós szivattyúk, melyek energetikai megtakarítást eredményeznek a létesítmény üzemeltetése során. A medence vízforgatórendszerét, és vegyszeradagolását ellátó villamos elosztó szekrény cseréje megvalósításra kerül. A medencevíz minőségét új vízkezelő, automata vegyszeradagoló berendezés fogja biztosítani.

A munkanemek részletes bemutatását a Közbeszerzési Dokumentum elválaszthatatlan részét képező árazatlan költségvetés és Műszaki leírás tartalmazza.”

3. A felhívás II.2.11) pontja szerint európai uniós alapokból finanszírozott projekttel kapcsolatos a közbeszerzés.

4. A felhívás III.1.1) a kizáró okok és a szakmai tevékenység végzésére vonatkozó alkalmasság pontban az ajánlatkérő a következőket rögzítette:

[...] II.2.12) pont folytatása:

9. Ajánlatkérő figyelemmel a Kbt. 81. § (4)-(5) bekezdéseire az ajánlatok bírálatát – ideértve annak az aránytalanul alacsony ár vizsgálatára vonatkozó részét is – az ajánlatok értékelését követően végzi el.

11. Ajánlattevőknek árazott költségvetést kell ajánlatukhoz csatolniuk a közbeszerzési dokumentumban meghatározottak szerint. Ajánlattevőnek ajánlatához szakmai ajánlatot kell benyújtania, melyből a minőség értékelésére alkalmas részszempontra tett megajánlása egyértelműen megállapítható. E körben Ajánlattevőnek be kell nyújtania: - az Ajánlatkérő által kiadott árazatlan költségvetést az ajánlattevő által beárazva, - ajánlattevői nyilatkozatot a megajánlott szakember szakmai személyéről a 2. sz. értékelési részszempont tekintetében, - a 3. sz. értékelési részszemponthoz az ajánlattevői nyilatkozat csatolandó, mely szerint Ajánlattevő vállalja a megajánlott hónapoknak megfelelő jótállást az előírt 36 hónapon felül. Amennyiben Ajánlattevő nem csatol nyilatkozatot, azt Ajánlatkérő úgy tekinti, hogy Ajánlattevő nem vállalja a többletjótállást.

20. Ajánlatkérő helyszíni bejárást nem tart.

23. Megrendelő a Kbt. 53. § (6) bekezdése alapján az Ajánlati Felhívásban felhívta az ajánlattevők figyelmét, hogy támogatásra irányuló igényt nyújtott be, illetve hogy a támogatásra irányuló igény el nem fogadását, vagy csökkentett értékkel történő elfogadását olyan körülménynek tekinti, amely miatt a közbeszerzési eljárást eredménytelenné nyilváníthatja. Megrendelő a fent megjelölt feltételt – amelynek eredményéről a Vállalkozót írásbeli nyilatkozat formájában értesíti -, és amelytől a közbeszerzési eljárás eredményességét függővé tette, a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötendő jelen szerződés hatálybalépését felfüggesztő feltételként is kiköti.

5. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumok között rendelkezésre bocsátotta az Útmutató az ajánlatok elkészítésével, benyújtásával és értékelésével kapcsolatban című dokumentumot, amelyben többek között a következőket rögzítette:

II. Az eljárás általános szabályai

1. Békéscsabai Tankerületi Központ (a továbbiakban: Ajánlatkérő) a Kbt. Harmadik Rész 115. § (1) bekezdése szerinti, nemzeti, hirdetmény közzététele nélküli nyílt közbeszerzési eljárást indít, melynek keretében az ajánlati felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételek szerint kéri az ajánlatokat benyújtani az Ajánlattevőktől. Kérjük a Tisztelt Ajánlattevőket, hogy ajánlatukat szigorúan az ajánlati felhívásban, a közbeszerzési dokumentumban és a jogszabályokban meghatározottak szerint készítsék el, és nyújtsák be, és bizonytalanság esetén éljenek a közbeszerzési törvényben meghatározott kiegészítő tájékoztatás-kérés lehetőségével. Az ajánlati felhívásban, a közbeszerzési dokumentumban, valamint a jogszabályokban foglalt feltételek bármelyikének nem megfelelő ajánlat a Kbt. 73. §-a alapján érvénytelennek minősülhet, valamint a Kbt. 74. §-a alapján Ajánlatkérő köteles a kizárás lehetőségével élni.

2. Az ajánlatban benyújtandó dokumentumok részletezése

Szakmai ajánlat részeként

Árazott költségvetés

Az árazott költségvetés elkészítése során az alábbiakat szükséges figyelembe venni:

- Az árazatlan költségvetés tételeinek tartalmát elsődlegesen úgy kell értelmezni, hogy azok a megnevezésük szerinti munka minden közvetlen és közvetett munkaműveleti és dologi elemét magukban foglalják az előkészítéstől a szerződésben megfogalmazott és az egyéb vonatkozó előírásokat mindenben kielégítő módon történő teljes elkészítésig, azaz a tételekhez tartozó egységárakat ÁFA (Általános Forgalmi Adó) nélkül kell megadni, de tartalmazniuk kell

minden egyéb járulékos költséget is, valamennyi szükséges munka elvégzését teljesen készen, továbbá minden vámot adót és egyéb illetéket, amit a vállalkozónak a szerződés alapján vagy bármely más okból kell fizetnie.

- Ha egy munkafázis tétele nem került külön kiírásra, de az abban foglalt tevékenységre szükség van, akkor azok költségeit a munkatételek egységárában kell figyelembe venni.
- A megadott egységáraknak a műszaki tartalom megvalósításához szükséges ráfordítás összegén túl a munkák teljes befejezéséig várható árváltozásból eredő költségeket is tartalmaznia kell, ezért az egységárak rögzítettek és nem változtathatók a szerződés időtartama alatt.

A költségvetés(ek) Microsoft Office Excel formátumban állnak az Ajánlattevők rendelkezésére, amelyet kitöltve Excel (xls) formátumban továbbá aláírva, bélyegzővel és dátummal ellátva PDF formátumban kell az ajánlatukhoz csatolniuk az EKR rendszerben.

- Ajánlatkérő felhívja Ajánlattevők figyelmét a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjára, mely szerint átalánydíjas szerződés esetén az árazott költségvetés (részletes árajánlat) valamely tétele és egységára pótolható, módosítható, kiegészíthető vagy törölhető, amelynek változása a teljes ajánlati árat vagy annak értékelés alá eső részösszegét és az Ajánlattevők között az értékeléskor kialakuló sorrendet nem befolyásolja.

Ajánlatkérő az ajánlatokat a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelennek nyilváníthatja az alábbi esetekben, amennyiben a következő változtatások bármelyike esetén Ajánlatkérő nem lenne képes az ajánlatok közbeszerzési dokumentumokban foglaltaknak megfelelő értékelésére:

- Ajánlattevő nem nyújt be árazott költségvetést,
- Ajánlattevő a költségvetés sorait Ajánlatkérő erre vonatkozó jóváhagyása nélkül (pl. kiegészítő tájékoztatás) új sorral egészíti ki, vagy
- Ajánlattevő a költségvetés sorait Ajánlatkérő erre vonatkozó jóváhagyása nélkül összevonja, vagy
- Ajánlattevő Ajánlatkérő erre vonatkozó jóváhagyása nélkül a költségvetés tételeit, mennyiségi adatait módosítja, vagy
- egyéb módon olyan módosítást eszközöl Ajánlattevő az árazatlan költségvetésen,
- mely alapján az nem felel meg a közbeszerzési dokumentumokban és a vonatkozó jogszabályokban foglaltaknak.

6. Az EKR-ben fellelhető nem nyilvános előkészítő iratok között az ajánlatkérő rögzítette, hogy a becsült érték nettó 60.530.308.-Ft. A becsült érték meghatározására alkalmazott módszer: a beszerzés tárgyára vonatkozó indikatív ajánlatok bekérése, továbbá rögzítette, hogy előzetes piaci konzultáció lefolytatására nem került sor. Az ajánlatkérő az előkészítés dokumentumai közé feltöltött három indikatív árajánlatot: FUTIZO Kft. indikatív árajánlata nettó 63.478.863.-Ft volt, a Koléner Kft. indikatív árajánlata nettó 65.798.137.-Ft volt, az egyéb érdekelt pedig nettó 60.530.138.-Ft volt.

7. A 2021. december 7. napi ajánlattételi határidőig három ajánlat érkezett. A FUTIZO Kft. ajánlati ára 65.969.496.-Ft volt, a G-Vend Ép 2007 Kft. ajánlati árat 64.150.100.-Ft volt, az egyéb érdekelt ajánlati ára pedig 60.530.138.-Ft volt.

A bontási jegyzőkönyvben az ajánlatkérő azt a tájékoztatást adta, hogy a rendelkezésre álló anyagi fedezet összege 60.530.138.-Ft.

8. Az ajánlatkérő 2021. december 8. napján közzétette az összegezést, amelyben az eljárást eredményesnek nyilvánította, az eljárás nyerteseként az egyéb érdekeltet jelölte meg. Rögzítette, hogy a felhívás V.2. pont 9. alpontja alapján előírta, hogy az eljárás bírálata során élni kíván a Kbt. 81. § (4)-(5) bekezdése szerinti lehetőséggel, ezért az eljárás bírálati

szakaszában csak az értékelési sorrendben legkedvezőbb ajánlattevő tekintetében végezte el a bírálatot.

Az összegezés V.2.7) pontjában az ajánlatkérő a nyertes ajánlattevő tekintetében rögzítette, hogy a Kbt. 72. § szerinti aránytalanul alacsony ár vagy egyéb aránytalan vállalás indokolására nem volt szükség. A Kbt. 71. § (11) bekezdése alapján számítási hiba kijavítására nem került sor. A műszaki szakértő szerint az árazott költségvetések megfelelőek. Az ajánlatkérő a Kbt. 114. § (2) bekezdése alapján ellenőrizte a kizáró okok hiányát a rendelkezésre álló elektronikus nyilvántartásokból is, és megállapította, hogy a TÖMB 2002 Szolgáltató Kft. ajánlattevő nem tartozik az ajánlattételi felhívásban előírt kizáró okok hatálya alá, ajánlata közbeszerzési-jogi szempontból érvényes. Az ajánlattevő nem áll a kizáró okok hatálya alatt és ajánlatával kapcsolatban nem merült fel egyéb érvénytelenségi ok.

9. Az ajánlatkérő az eljárás eredményéről szóló tájékoztató hirdetményt adott fel, mely a Közbeszerzési Értesítőben 2022. február 7. napján jelent meg 2365/2022 iktatószámmon.

A hirdetmény V. szakasz: Az eljárás eredménye pontja alatt rögzítésre került, hogy: „Szerződés/rész odaítélésre került: nem”

A hirdetmény V.1 pontjában a befejezetlen eljárással kapcsolatos információ alatt rögzítette az ajánlatkérő, hogy az eredménytelenség indoka: a szerződés megkötését megtagadták.

A hivatalbóli kezdeményezés

10. A hivatalbóli kezdeményező 2023. február 23. napján nyújtotta be kezdeményező iratát a Döntőbizottsághoz, melyben a jogsértés megállapítása mellett bírság kiszabását kérte az ajánlatkérővel szemben.

11. Előadta, hogy 2023. október 27. napján közérdekű bejelentés érkezett a Közbeszerzési Hatósághoz, melyben a közérdekű bejelentő nehezményezte, hogy a nyertes ajánlattevő ajánlati ára rendkívül alacsony mértékben tér el a becsült értéktől úgy, hogy a becsült érték nem volt előre megismerhető.

A közérdekű bejelentésben foglaltak vizsgálata során felmerült a közbeszerzésre vonatkozó jogszabályok megsértése, mivel a nyertes ajánlattevő ajánlati ára megegyezik a rendelkezésre álló anyagi fedezet összegével. A tárgyi eljárás esetében a rendelkezésre álló anyagi fedezet, a becsült összérték, valamint a nyertes ajánlat forintra pontosan megegyezett (nettó 60.530.138.-Ft). A rendelkezésre álló információk szerint a becsült összérték nyilvános forrásból nem volt megismerhető.

12. Mindezek alapján a hivatalbóli kezdeményező 2023. december 11. napján a Kbt. 187. § (3) bekezdése alapján megkereste az ajánlatkérőt, mely során többek között kérte a közbeszerzési eljárás EKR felületének hozzáférhetőségét biztosítását.

A kezdeményező rögzítette, hogy az EKR-ben hozzáférhető, nem nyilvános dokumentumok alapján megállapítható, hogy tárgyi eljárásban indikatív ajánlat képezi a becsült érték megállapításának módszerét. Az EKR-be feltöltött dokumentumok szerint a későbbi nyertes TÖMB 2002 Kft. indikatív árajánlata forintra pontosan megegyezik a becsült értékkel, azaz nettó 60.530.138.-Ft, míg a másik két indikatív ajánlat a Futizo Kft. nettó 63.478.863.-Ft-os, illetőleg a Koléner Kft. nettó 65.798.137.-Ft-os ajánlata, amelyet az ajánlatkérő nem vett figyelembe a becsült érték meghatározása során. Megjegyzendő, hogy a három indikatív árajánlat közül csak a TÖMB 2002 Kft. ajánlata van cégszerű aláírással ellátva.

13. Figyelemmel arra, hogy az eljárás felületéhez való hozzáférés útján elérhető dokumentumok alapján ellentmondásos volt az eljárás becsült összértéke meghatározásának módja, a hivatalbóli kezdeményező 2023. december 22. napján ismételt megkereste az ajánlatkérőt, mely során a hivatalbóli kezdeményező annak bemutatását kérte, hogy milyen úton tett szert az ajánlatkérő az indikatív árajánlatokra, azaz mutassa be azokat a dokumentumokat, amelyekkel megkereste az érintett gazdasági szereplőket, és az azok válaszait tartalmazó dokumentumokat is.

14. Az ajánlatkérő 2024. január 3. napján küldte meg tájékoztatását a hivatalbóli kezdeményező részére, melyben előadta, hogy a beszerzés tárgya szerinti tanmedence vízgépészeti felújításának szükségesszerűsége 2019-ben merült fel először, és akkor a tanmedencét karbantartó TÖMB 2002 Kft. helyszíni felmérés alapján költségvetést készített a felújításra nézve, melyet az évek során rendre frissített. Indikatív ajánlatkérés kiküldésére nem került sor. A tájékoztatás szerint jelen közbeszerzési eljárást megelőzően is aktualizálásra kerültek az árak az érintett gazdasági szereplők bevonásával, azonban az árazatlan költségvetés átadása és a beérkezett indikatív ajánlatok átvétele nem elektronikusan, hanem személyesen lett lebonyolítva a gazdasági szereplőkkel, melyről dokumentáció nem lelhető fel az iratanyagban.

15. A hivatalbóli kezdeményező előadta, hogy a rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy az ajánlatkérő három indikatív árajánlatra tett szert, azonban ezen indikatív árajánlatok közül csak egyetlen egyet, a későbbi nyertes ajánlattevőét vette figyelembe a becsült érték meghatározásakor, méghozzá úgy, hogy az forintra pontosan megegyezett az alapul vett indikatív árajánlattal. Az ajánlatkérő tájékoztatása szerint az ajánlattevő látta el a beszerzés tárgyával érintett feladatellátási hely karbantartási feladatait. Az ajánlatkérő ugyanakkor úgy nyilatkozott, hogy a beszerzés tárgya szerinti tanmedencét karbantartó ajánlattevő helyszíni felmérés alapján költségvetést készített a felújításra nézve, melyet az évek során rendre frissített, indikatív ajánlatkérő kiküldésére nem került sor. A tájékoztatás szerint jelen közbeszerzési eljárást megelőzően is aktualizálásra kerültek az árak az érintett gazdasági szereplők bevonásával, azonban az árazatlan költségvetés átadása és a beérkezett indikatív ajánlatok átvétele nem elektronikusan, hanem személyesen lett lebonyolítva a gazdasági szereplőkkel, melyről dokumentáció nem lelhető fel az iratanyagban. Ebből az a következtetés vonható le, hogy az ajánlattevő évek óta ismerte a beszerzés tárgya felújításának lehetséges költségvonzatát, a közbeszerzési eljárás megindítása előtt pedig az ajánlatkérő ugyan kért indikatív árajánlatokat egyéb gazdasági szereplőktől is, de azokat teljes mértékben figyelmen kívül hagyta.

16. A kezdeményező hivatkozott a Döntőbizottság D.305/10/2021. számú határozatának 18., 35., és 40. pontjára, valamint a D.29/24/2020. számú határozatának 79. és 80. pontjára, mely álláspontja szerint tárgyi ügyre analógiaként alkalmazható. Előadta, hogy a 2022. október 11. napjától hatályos rendelkezések szolgálták a Döntőbizottság D.586/15/2023. számú határozata alapjául, álláspontja szerint annak 73. pontjában tett megállapítás jelen kezdeményezéssel érintett ügyben is helytálló.

Előadta, hogy az ajánlatkérő egy az egyben a becsült érték alapjának tette meg az ajánlattevő által készített indikatív árajánlatot, az ajánlattevő pedig minden releváns információval rendelkezett a becsült értékkel kapcsolatban, mind a teljesítés helyére és körülményeire nézve. Az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás megindításakor számíthatott arra, hogy az ajánlattevő ajánlatot fog benyújtani, hiszen karbantartási feladatokat végzett az ajánlatkérő részére a felek között fennálló szerződés alapján. Az ajánlatkérőnek már az eljárás előkészítése során arra

kellett volna törekednie, hogy az érintett gazdasági szereplő közbeszerzési eljárásban való részvétele ne vezessen a verseny torzításához.

17. Álláspontja szerint felmerül a Kbt. 25. § (8) bekezdésének megsértése is, tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló dokumentumok alapján az ajánlatkérő nem vizsgálta, hogy a becsült érték meghatározásának alapjául vett egyetlen indikatív ajánlatot elkészítő gazdasági szereplő ajánlattevőként történő megjelenésével a közbeszerzési eljárásban részt vevő gazdasági szereplők esélyegyenlősége sérült-e. Megállapítható, hogy az ajánlatkérő elmulasztotta az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezésben ismertetni az összeférhetlenségi helyzet elhárítása érdekében az érintett gazdasági szereplő által tett intézkedéseket. Ez szintén azt támasztja alá, hogy az ajánlatkérő a kizáró ok megállapítását megelőző vizsgálatot nem végezte el és az érintett gazdasági szereplő részére annak bizonyítását, hogy részvétele a közbeszerzési eljárásban az esélyegyenlőséget és a verseny tisztaságát nem sérti, nem biztosította. Az érintett gazdasági szereplő vonatkozásban a Kbt. 25. § (7) bekezdésének alkalmazása a jogorvoslattal érintett közbeszerzési eljárásban azért nem releváns, mert tény, hogy az összes ajánlattevő vagy részvételre jelentkező részére rendelkezésre bocsátott adatok körét meghaladó információ birtokába került.

18. A Kbt. 115. § (2) bekezdés harmadik mondat első fordulatában meghatározott kötelezettség szerint az ajánlattételre felhívandó gazdasági szereplők kiválasztásakor diszkriminációmentesen, az egyenlő bánásmód elvének megfelelően kell eljárni, ennél fogva a hivatalbóli kezdeményező szerint még nagyobb fokú figyelmet kellett volna az ajánlatkérőnek fordítania a verseny tisztasága érvényesülésére, ha már olyan gazdasági szereplőt is ajánlattételre hívott fel, amely a beszerzéssel érintett ingatlan karbantartási feladatainak ellátójaként évek óta többletinformációval rendelkezett.

19. Egyértelműen alátámasztja továbbá a nyertes ajánlattevő versenyelőnyét az ajánlattételi árak alakulása: míg a nyertes ajánlattevő ajánlata forintra pontosan egyezik az eljárás becsült értékével, addig a többi kettő ajánlattevő ajánlatai jelentősen meghaladják mind a becsült értéket, mind pedig a rendelkezésre álló anyagi fedezetet.

A becsült érték meghatározása körében a Kbt. 28. § (2) bekezdése meghatároz egy nem taxatív jellegű felsorolás körében olyan objektív alapú módszereket, amelyeket az ajánlatkérők alkalmazni tudnak a becsült érték meghatározása során. A nem taxatív felsorolás azt teszi lehetővé, hogy az ajánlatkérők egyéb, a Kbt. 28. § (2) bekezdés a)-tól g) pontjáig meghatározott módszeren kívüli egyéb objektív alapú módszert alkalmazzanak. A hivatalbóli kezdeményező álláspontja szerint ez azonban nem jelentheti azt, hogy egy, a Kbt.-ben meghatározott módszert nem a Kbt.-ben rögzített szabályok alapján alkalmazhat az ajánlatkérő. A Kbt. 28. § (2) bekezdésének a) pontja értelmében az ajánlatkérőknek indikatív ajánlatok alkalmazása esetén a többes számú megfogalmazásra tekintettel szükséges több indikatív ajánlatot bekérniük. Tekintettel arra, hogy a közbeszerzési eljárás becsült értéke az adott piacon általában kért vagy kínált ellenszolgáltatás, az ajánlatkérők középértéket kell, hogy számoljanak az indikatív ajánlatok alapján. A jelen jogorvoslati kezdeményezéssel érintett közbeszerzési eljárásban ugyan három indikatív ajánlat bekérésére került sor, az ajánlatkérő mégis csak a későbbi nyertes indikatív ajánlatát vette figyelembe, és ebből próbálta meghatározni az „általában kért vagy kínált ellenszolgáltatást”.

20. A hivatalbóli kezdeményező hivatkozott továbbá a Döntőbizottság D.80/35/2022. számú határozatának 84. pontjára, a D.329/13/2020. számú határozat 38. pontjára, valamint a Fővárosi Törvényszék 106.K.702.447/2022/30. számú ítéletének 50. pontjára.

21. A hivatalbóli kezdeményező álláspontja szerint fentiek alapján az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 25. § (1) bekezdését és a Kbt. 25. § (8) bekezdését is, mert semmilyen intézkedést sem tett, hogy elkerülje az összeférhetetlenséget és a verseny tisztaságának sérelmét eredményező helyzetek kialakulását, és ezek folyamányaként nem ismertette az összegezésben az összeférhetlenségi helyzet elhárítása érdekében a gazdasági szereplő által tett intézkedéseket sem.

Továbbá megsértette a Kbt. 28. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 28. § (2) bekezdését, mert a becsült érték tekintetében nem készítette elő megfelelő alapossággal az eljárást, és így az általa a Kbt. 28. § (2) bekezdés a) pontja alapján alkalmazott módszer nem tekinthető objektív alapúnak.

A jogsértés megállapítása mellett bírság kiszabását kérte az ajánlatkérővel szemben.

Az ajánlatkérő észrevétele

22. Az ajánlatkérő 2024. március 4. napján érkezett észrevételében előadta, hogy bár a nyertes ajánlattevő a becsült értékkel – és a rendelkezésre álló anyagi fedezettel – egyező összegű ajánlatot adott, a másik két ajánlattevő ajánlati ára meghaladta a rendelkezésre álló pénzügyi fedezetet, így a nyertes ajánlattevő ajánlatának érvénytelenné nyilvánítása, valamint ebből fakadóan az eljárás eredménytelensége minden bizonnyal a projekt cél megvalósulását vontatja maga után, így a közpénzek hatékony felhasználásával ellentétes lett volna az ajánlat érvénytelenné nyilvánítása.

23. Álláspontja szerint a Kbt. 28. § (1) bekezdése alapján járt el ajánlatkérő, indikatív ajánlatból három állt rendelkezésére, és a közbeszerzési szabályzatának megfelelően a legalacsonyabb képezte a becsült érték alapját. Előadta, hogy az ajánlatkérőnek magának kell meghatároznia a beszerzési igényét, és ez alapján kell elkezdenie a közbeszerzési eljárás előkészítését, becsült érték meghatározását, közbeszerzési dokumentumok összeállítását. A Gazdasági Verseny Hivatal iránymutatása alapján annak nincs jogszabályi akadály, hogy az ajánlatkérő feltérképezze a piacot, sőt ez kifejezetten elvárt magatartás az ajánlatkérő részéről, melyet az ajánlatkérő megtett azzal egyidejűleg, hogy három gazdasági szereplőt is felkért indikatív ajánlat tételre. Ezáltal az ajánlatkérő a piaci ismereteit jól és szakszerűen használta fel a közbeszerzési eljárás során, amikor a becsült érték meghatározásának alapjául az indikatív ajánlatok közül a Beszerzési Szabályzatának megfelelően a legolcsóbbat vette figyelembe, ezzel egyidejűleg rögzíti, hogy nem hagyta figyelmen kívül a másik két indikatív ajánlatot csak a szabályzatának megfelelően járt el. Ennek ténye nem eredményezi a verseny jogellenes torzítását. A pályázati konstrukció esetén a bekért indikatív ajánlatoknak sem a számtani átlagát az úgynevezett középértéket veszi figyelembe a támogató, hanem a legalacsonyabb ellenszolgáltatást tekinti a pályázati költségvetés alapjának, mint maximálisan elszámolható költséget, jelen esetben is ez állt fenn, bár feltételesen került kiírásra a közbeszerzési eljárás, a rendelkezésre álló pénzügyi fedezet összegeként a bontási jegyzőkönyvben a becsült értéként meghatározott legalacsonyabb összeg került feltüntetésre.

24. Előadta, hogy a kezdeményező hivatkozik arra, mely szerint a Kbt. 115. § (2) bekezdés alapján diszkriminációmentesen kell az ajánlattételre felhívandó gazdasági szereplőket kiválasztani, azonban nem hagyhatta figyelmen kívül azon tényt az ajánlatkérő, mely szerint az általános gépészeti feladatokon belül a medence gépészet olyan speciális szakértelmet igényel, amellyel a beszerzéssel érintett ingatlan karbantartási feladatait ellátó szakcég rendelkezett.

25. Az ajánlatkérő hivatkozott a Közbeszerzési Értesítő Plusz szakmai folyóirat egy cikkére, mely szerint: „Önmagukban egyes szembetűnő egyezőségek még nem feltétlenül szolgálhatnak jogsértés megállapításának alapjául, hiszen „[h]a tényleges összeférhetlenség nem állapítható meg, a hatóság nem juthat arra az álláspontra sem, hogy az ajánlatkérő elmulasztotta a szükséges intézkedések megtételét, hiszen az összeférhetlenség létre sem jött.” Ebből az is következik például, hogy ha önmagában szinte megegyezik a becsült érték és az egyösszegű ajánlati ár, de a tételek árazása már különböző, akkor nem róható fel az ajánlatkérőnek a jogsértés.

Egyébként „[a] joggyakorlat ún. eredményre vezető helyzeteknek tulajdonít egyértelműen érdemi jelentőséget a jogsértés megállapíthatósága tekintetében, amely hiányában a Kbt. 25. § (1) bekezdésének megsértése nem állapítható meg.”

Előadta továbbá, hogy a Kbt. 25. § szerint nem teremt összeférhetlenséget az a helyzet, ha az indikatív ajánlatot adó gazdasági szereplő ajánlatot tesz, ezért az ajánlatkérő nem látta indokoltnak a vizsgálat lefolytatását. Megjegyezte, hogy másik két ajánlattételre felhívott cégtől is érkezett indikatív ajánlat, így a Kbt. 2. § (1) bekezdésben foglalt verseny tisztaságának alapelve nem sérült. Álláspontja szerint fogalmilag kizárt annak dokumentálása, hogy valaki valamit nem követett el, vagy valaki valamivel nem rendelkezett. Dokumentumokkal alátámasztani legfeljebb ennek az ellenkezőjét lehetne, de ezt a kezdeményező meg sem próbálta bizonyítani, hanem a bizonyítás terhét egyszerűen átfordította az ajánlatkérőre.

26. Megjegyezte, hogy az ajánlatkérő által 2022. február 2. napján tájékoztató levél került kiküldésre, mely tartalmazta, hogy a támogatás nem került pozitív elbírálásra, így jelen közbeszerzési eljárás eredményeképpen szerződés nem került megkötésre, mivel a 60 napos ajánlati kötöttségen belül az ajánlatkérő tájékoztatta a nyertes ajánlattevőt, hogy tekintettel arra, hogy a közbeszerzési eljárás feltételes volt a Kbt. 53. § (6) bekezdés alapján (nem állt rendelkezésre a szerződéskötéshez szükséges anyagi fedezet), így a Kbt. 131. § (9) bekezdése alapján nem kívánt szerződést kötni.

27. Előadta, hogy mivel a szerződés nem került megkötésre, így kötelezettség nem keletkezett a szolgáltatás teljesítésére, sem ellenszolgáltatás kifizetésére, ezáltal bármilyen jogsérelem bekövetkezése lehetetlen. Az ajánlatkérő ennek megfelelően feladta az eredménytelenségről szóló tájékoztatót, melyben egyértelműen megjelölésre került a tárgyi eljárás eredménytelenségének ténye.

28. Mindezekre tekintettel, álláspontja szerint a kezdeményező által vélt jogsértések nem állapíthatók meg, hiszen okafogyottá vált annak vizsgálata, hogy történt-e jogsértés jelen közbeszerzési eljárásban, ugyanis az eredménytelen volt, szerződéskötésre, ellenszolgáltatás kifizetésére nem került sor, így nem történt olyan jogsértés, ami nem reparálható. Ezáltal nem sérült a Kbt. 2. § (1) bekezdésben foglalt, valamint a Kbt.-ben meghatározott más alapelvek, illetve egyéb jogszabályi rendelkezések sem. Mindezek alapján a közpénzek hatékony felhasználásának kérdése fel sem merült, ezáltal a pénzügyi érdeksérelem nem történt. A közbeszerzés forrása a költségvetési keretből vissza nem térítendő támogatás, mely alapján támogatási szerződés megkötésére nem került sor.

Az egyéb érdekelt nyilatkozata

29. Az egyéb érdekelt a jogorvoslati eljárásban való részvételi szándékát nyilatkozatával jelezte, egyebekben az eljárásban észrevételt nem tett.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

30. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő 2021. november 30. napján indította meg tárgyi közbeszerzési eljárását, így e jogorvoslati eljárásra a Kbt. és a további jogszabályok ezen a napon hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni.

31. A Döntőbizottság a döntése meghozatala során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel:

A Kbt. 2. § (1)-(2) bekezdése szerint:

(1) A közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő köteles biztosítani, a gazdasági szereplő pedig tiszteletben tartani a verseny tisztaságát, átláthatóságát és nyilvánosságát.

(2) Az ajánlatkérőnek esélyegyenlőséget és egyenlő bánásmódot kell biztosítania a gazdasági szereplők számára.

A Kbt. 16. § (1) bekezdése szerint:

(1) A közbeszerzés becsült értékén a közbeszerzés megkezdésekor annak tárgyáért az adott piacon általában kért vagy kínált – általános forgalmi adó nélkül számított, a 17–20. §-ban foglaltakra tekintettel megállapított – teljes ellenszolgáltatást kell érteni. Opcionális részt tartalmazó ajánlatkérés esetén a teljes ellenszolgáltatásba az opcionális rész értékét is bele kell érteni. Mennyiségi eltérés meghatározása esetén a szerződésben megjelölt legnagyobb mennyiséget kell figyelembe venni a becsült érték meghatározása során.

A Kbt. 25. § (1), (3) és (8) bekezdései szerint:

(1) Az ajánlatkérő köteles minden szükséges intézkedést megtenni annak érdekében, hogy elkerülje az összeférhetlenséget és a verseny tisztaságának sérelmét eredményező helyzetek kialakulását.

(3) Összeférhetetlen és nem vehet részt az eljárásban ajánlattevőként, részvételre jelentkezőként, alvállalkozóként vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezetként

a) az ajánlatkérő által az eljárással vagy annak előkészítésével kapcsolatos tevékenységbe bevont személy vagy szervezet,

b) az a szervezet, amelynek

ba) vezető tisztségviselőjét vagy felügyelőbizottságának tagját,

bb) tulajdonosát,

bc) a ba)–bb) pont szerinti személy közös háztartásban élő hozzátartozóját az ajánlatkérő az eljárással vagy annak előkészítésével kapcsolatos tevékenységbe bevonta,

ha közreműködése az eljárásban a verseny tisztaságának sérelmét eredményezheti.

(8) Az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az eljárásból e § alapján csak akkor zárható ki, ha közbeszerzési eljárásban részt vevő gazdasági szereplők esélyegyenlősége más módon nem biztosítható. A kizárást megelőzően az ajánlatkérő – hiánypótlás vagy felvilágosítás kérés útján – köteles biztosítani annak lehetőségét, hogy az érintett gazdasági szereplő bizonyítsa, hogy a közbeszerzési eljárás előkészítésében való részvétele az esélyegyenlőséget és a verseny tisztaságát nem sérti, vagy az összeférhetlenségi helyzetet más módon elhárítsa. Az összeférhetlenségi helyzet elhárítása érdekében a gazdasági szereplő által tett intézkedéseket az ajánlatkérő köteles az ajánlatok (részvételi jelentkezések) elbírálásáról szóló összegezésben ismertetni.

A Kbt. 28. (1)-(2) bekezdései szerint:

(1) Az ajánlatkérő köteles a közbeszerzési eljárást – a beszerzés tárgyára és becsült értékére tekintettel – megfelelő alapossággal előkészíteni. Az ajánlatkérő által rendelkezésre bocsátott

közbeszerzési dokumentumoknak biztosítaniuk kell, hogy az eljárásban a gazdasági szereplők képesek legyenek műszakilag megfelelő, fizikailag megvalósítható és gazdasági szempontból reális ajánlatot adni. Az ajánlatkérőnek már a közbeszerzési eljárás előkészítése során törekednie kell a magas minőségű teljesítés feltételeinek biztosítására, a környezet – beszerzés tárgyára tekintettel biztosítható – védelmére és a fenntarthatósági szempontok figyelembevételére, valamint a beszerzés tárgyát érintő szerződésmódosítások megelőzésére. Az ajánlatkérő alkalmazhatja az értékelemzés módszerét is.

(2) Az ajánlatkérő az (1) bekezdésben meghatározott felelősségi körében köteles a becsült érték meghatározása céljából külön vizsgálatot végezni és annak eredményét dokumentálni. A vizsgálat során az ajánlatkérő objektív alapú módszereket alkalmazhat. Ilyen módszerek különösen

- a) a beszerzés tárgyára vonatkozó indikatív ajánlatok bekérése,
- b) a beszerzés tárgyára vonatkozó, arra szakosodott szervezetek által végzett piackutatás,
- c) igazságügyi szakértő igénybe vétele,
- d) szakmai kamarák által ajánlott díjszabások,
- e) szakmai kamarák által előállított és karbantartott, megvalósítási értéken alapuló, részletes építési adatbázis,
- f)
- g) az ajánlatkérő korábbi, hasonló tárgyra irányuló szerződéseinek elemzése.

32. A Döntőbizottság kiemeli, hogy a Kbt. alapelvi rendelkezései törvényi követelményeket határoznak meg a közbeszerzési eljárás valamennyi résztvevője számára, így az ajánlatkérőkre és az ajánlattevőkre is. A közbeszerzési eljárás teljes folyamatában jelen vannak, érvényesülésüket az egyes tételes jogi rendelkezések biztosítják. Az egyes tételes speciális rendelkezéseknek kell az általános alapelvi rendelkezésekhez igazodnia.

Az alapelvek generálklauzulakénti meghatározása éppen arra szolgál, hogy a részletszabályokban nem szabályozott, de a jog, jogos érdek közvetlen sérelmét vagy annak veszélyét előidéző magatartások, eljárások ne maradjanak – a Kbt.-ben meghatározott – jogkövetkezmény nélkül.

A Kbt. versenyelvű szabályrendszere azt hivatott biztosítani, hogy a közbeszerzési szerződéseket mindenfajta diszkrimináció, összejátszás, összehangolt magatartás nélkül a legjobb ajánlatot tett ajánlattevő nyerje el, akinek ajánlata leginkább eleget tesz a „pénzért valódi értéket” elvnek. A közbeszerzés a közpénzből megvalósított beszerzések racionális költséghatásait, a közpénzből beszerzett javak optimális minőségét, az államháztartási forrásokból lebonyolított beszerzések átláthatóságát és az esélyegyenlőségen alapuló verseny megvalósulását kívánja elősegíteni. A verseny tisztasága és átláthatósága tehát egy olyan garanciális alapelv, melynek feladata, hogy valódi verseny alapján biztosítsa azt, hogy az az ajánlattevő köthesse meg a szerződést, amelynek ajánlata leginkább megfelel az ajánlatkérő által meghatározott feltételeknek, tehát az ajánlattevők valódi versenyt folytassanak le árak tekintetében.

33. A Kbt. 25. § (1) bekezdése – mint a Kbt. 2. § (1)-(2) bekezdésében foglalt alapelvek konkrét jogszabályi rendelkezésben történő leképeződése – kötelezettségként írja elő az ajánlatkérő számára, hogy abban az esetben, ha az összeférhetetlenség, vagy a verseny tisztaságának sérelme valószínűsíthető, akkor minden szükséges intézkedést meg kell tennie a sérelem elkerülése érdekében. A jogalkotó nem határozta meg konkrétan, hogy mikor mit kell tennie, hiszen minden eset más és más, így az ajánlatkérőnek az adott helyzetben kell döntenie arról, hogy milyen intézkedéssel tudja a sérelmet elhárítani. Addig, amíg az ajánlatkérőtől az elvárható gondosság szintjén fennálló Kbt.-ben biztosított eljárási

cselekményekkel nem tisztázza az adott körülményeket, addig vele szemben jogsértés megállapítható.

34. Az ajánlatkérő fenti kötelezettségére határoz meg konkrét előírást ugyanakkor a Kbt. 25. § (8) bekezdése, amely rögzíti, hogy az összeférhetlenségen alapuló kizárásra akkor kerülhet sor, ha másként nem biztosítható az ajánlattevők esélyegyenlősége. Ahhoz azonban, hogy az ajánlatkérő – akár a kizárásról, akár annak szükségtelenségéről – megalapozott döntést hozhasson, biztosítania kell (hiánypótlás, felvilágosításkérés útján) az összeférhetlenséggel esetlegesen érintett gazdasági szereplő számára, hogy bizonyíthassa a közbeszerzési eljárás előkészítésében való részvétele az esélyegyenlőséget és a verseny tisztaságát nem sérti, vagy arra kell számára lehetőséget adnia, hogy az összeférhetlenségi helyzetet más módon elháríthassa. Mindehhez azonban szükséges, hogy az ajánlatkérő az összeférhetlenség lehetőségét egyáltalán észlelje, megvizsgálja, arról (felvilágosítás, hiánypótlás eszközével élve) informálódjon és a szükséges intézkedések megtételére az érintett gazdasági szereplőt felhívja, majd az összeférhetlenségi helyzet elhárítása érdekében a gazdasági szereplő által tett intézkedéseket az összegezésben is rögzítse.

35. A Döntőbizottság a rendelkezésére álló adatokból, dokumentumokból megállapította, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzés előkészítése során a becsült értéket indikatív ajánlatkéréssel határozta meg, amelynek során három gazdasági szereplőtől kért indikatív ajánlatot, köztük a későbbi nyertes egyéb érdekelttől is. Az indikatív ajánlatok a következők voltak: FUTIZO Kft. indikatív árajánlata nettó 63.478.863.-Ft, a Koléner Kft. indikatív árajánlata 65.798.137.-Ft, az egyéb érdekelté pedig nettó 60.530.138.-Ft volt. E három indikatív ajánlat alapján az ajánlatkérő a becsült értéket az egyéb érdekelt indikatív ajánlatával pontosan megegyezően 60.530.138.-Ft-ban állapította meg, az ajánlatkérő csak az egyéb érdekelt indikatív ajánlatát vette figyelembe a becsült érték meghatározása során, a másik két gazdasági szereplő ajánlatát figyelmen kívül hagyta. E körben az ajánlatkérő arra hivatkozott, hogy a beszerzési szabályzata azt írja elő, hogy a legalacsonyabb árú indikatív ajánlat alapján kell megállapítania a becsült értéket. A Döntőbizottság megvizsgálta a rendelkezésére álló dokumentumokat és rögzíti, hogy az ajánlatkérőnek sem a beszerzési szabályzata, sem a közbeszerzési szabályzata nem tartalmaz ilyen rendelkezést a becsült érték meghatározása körében. Megjegyzi továbbá, hogy amennyiben tartalmazna is, az ellentétes lenne a Kbt. rendelkezéseivel, a becsült érték meghatározásának objektivitása nem lenne biztosított.

36. A Döntőbizottság megjegyzi, hogy az ajánlatkérő nyilatkozata szerint az egyéb érdekelt látta el a beszerzés tárgyával érintett feladatellátási hely karbantartási feladatait, az egyéb érdekelt helyszíni felmérése alapján költségvetést készített a felújításra nézve, amelyet az évek során frissített.

37. Megállapítható tehát, hogy az egyéb érdekelt a közbeszerzési eljárás előkészítésében közreműködött. Megállapítható továbbá az is, hogy az egyéb érdekelt ajánlati ára forintra pontosan megegyezik az indikatív ajánlatával, így a becsült érték összegével is.

38. A Döntőbizottság osztja a hivatalbóli kezdeményező azon álláspontját, mely szerint az ajánlatkérő tisztában volt azzal, hogy az indikatív ajánlatot adó és később ajánlattételre is felhívott egyéb érdekelt minden releváns információval rendelkezett a teljesítés helyére és körülményeire nézve. Az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás megindításakor számíthatott arra, hogy az ajánlattevő ajánlatot fog benyújtani, hiszen karbantartási feladatokat végzett az ajánlatkérő részére a felek között fennálló szerződés alapján. Az ajánlatkérőnek már az eljárás

előkészítése során arra kellett volna törekednie, hogy az érintett gazdasági szereplő közbeszerzési eljárásban való részvétele ne vezessen a verseny torzításához.

39. Az ajánlatkérő köteles fokozottan ügyelni arra, hogy az eljárás előkészítésébe történő bevonás ne okozzon összeférhetlenséget a gazdasági szereplők között, egy esetleges közreműködés ne eredményezze a verseny tisztaságának sérelmét, az ajánlattétel során egyik ajánlattevő se kerülhessen előnyösebb pozícióba más ajánlattevőkhöz képest. Az ajánlatkérőnek minden esetben el kell kerülnie az olyan verseny tisztaságának sérelmét veszélyeztető helyzetek kialakulását, amely összeférhetlenséget eredményezhet.

40. A Döntőbizottság osztja a hivatalbóli kezdeményező azon álláspontját is, mely szerint még nagyobb fokú figyelmet kellett volna az ajánlatkérőnek fordítania a verseny tisztasága érvényesülésére, ha már olyan gazdasági szereplőt is ajánlattételre hívott fel, amely a beszerzéssel érintett ingatlan karbantartási feladatainak ellátójaként évek óta többletinformációval rendelkezett, tekintettel arra, hogy a Kbt. 115. § (2) bekezdés harmadik mondat első fordulataiban meghatározott kötelezettség szerint az ajánlattételre felhívandó gazdasági szereplők kiválasztásakor diszkriminációmentesen, az egyenlő bánásmód elvének megfelelően kell eljárni.

41. Mindezekre tekintettel egyértelműen felmerült annak szükségessége, hogy az ajánlatkérő – a Kbt. 25. § (1) bekezdésébe foglalt kötelezettsége körében – tisztázza, fennállhat-e olyan összeférhetlenségi helyzet az egyéb érdekelt közbeszerzési eljárásban ajánlattevőként történő részvétele kapcsán, amely a verseny tisztaságát és az ajánlattevők közötti esélyegyenlőséget sértheti vagy veszélyeztetheti. Ennek érdekében az ajánlatkérőnek már akkor meg kellett volna tennie a szükséges lépéseket, amikor az ajánlattételre az egyéb érdekeltet is felhívta. E körben a Döntőbizottság hivatkozik a Kúria közbeszerzési ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata során meghozott Kf.37.786/2018/5. számú ítéletében kimondott elvi tartalomra, amely szerint az összeférhetlenséget és a verseny tisztaságának sérelmét eredményező helyzet már érintett gazdasági szereplő ajánlattételre történő felhívásával kialakul.

42. Az ajánlatkérő kötelezettsége a lehetséges összeférhetlenségi helyzet felismerése, az annak okán szükséges intézkedések megtétele, ide értve többek között, hogy az érintett gazdasági szereplő számára biztosítsa a tisztázás lehetőségét. A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő nem vizsgálta, hogy a becsült érték meghatározásának alapjául vett indikatív ajánlatot elkészítő gazdasági szereplő ajánlattevőként történő megjelenésével a közbeszerzési eljárásban részt vevő gazdasági szereplők esélyegyenlősége sérült-e. Megállapítható, hogy az ajánlatkérő elmulasztotta az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezésben ismertetni az összeférhetlenségi helyzet elhárítása érdekében az érintett gazdasági szereplő által tett intézkedéseket.

43. A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő azzal, hogy semmilyen intézkedést nem tett, hogy elkerülje az összeférhetlenséget és a verseny tisztaságának sérelmét eredményező helyzetek kialakulását, és ezek folyományaként nem ismertette az összegezésben az összeférhetlenségi helyzet elhárítása érdekében a gazdasági szereplő által tett intézkedéseket sem, megsértette a Kbt. 25. § (3) bekezdésére tekintettel a Kbt. 25. § (1) bekezdését és a Kbt. 25. § (8) bekezdését.

44. A Kbt. 28. § (1) bekezdése a közbeszerzési dokumentumok előkészítésével kapcsolatos követelményeket tartalmazza, valamint általános útmutatást nyújt az ajánlatkérők részére arra vonatkozóan, hogy az eljárás előkészítése során mely körülményekre legyenek különösen figyelemmel. Az ajánlatkérő köteles a közbeszerzési eljárást – a beszerzés tárgyára és becsült értékére tekintettel – megfelelő alapossággal előkészíteni. Az ajánlatkérő által rendelkezésre bocsátott közbeszerzési dokumentumoknak biztosítaniuk kell, hogy az eljárásban a gazdasági szereplők képesek legyenek műszakilag megfelelő, fizikailag megvalósítható és gazdasági szempontból reális ajánlatot adni. A közbeszerzési eljárás előkészítése során végzett eljárási cselekmények nem járhatnak a verseny torzulásával, illetve nem vezethetnek a megkülönböztetésmentesség megsértéséhez.

45. A Kbt. 28. § (2) bekezdése rögzíti, hogy az ajánlatkérő köteles a becsült érték meghatározása céljából külön vizsgálatot végezni és annak eredményét dokumentálni. A vizsgálat során az ajánlatkérő objektív alapú módszereket alkalmazhat.

A Kbt. 28. § (2) bekezdése meghatároz egy nem taxatív felsorolást azon módszerek felsorolásával, amelyeket az ajánlatkérők alkalmazhatnak a becsült érték meghatározása körében. E felsorolás a) pontjaként került rögzítésre a beszerzés tárgyára vonatkozó indikatív ajánlatok bekérése. A Kbt. többesszámban fogalmaz, tehát nem egy, hanem több indikatív ajánlat bekérése szükséges a becsült érték megállapításához.

46. A Kbt. 16. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a közbeszerzés becsült értékén a közbeszerzés megkezdésekor annak tárgyáért az adott piacon általában kért vagy kínált teljes ellenszolgáltatást kell érteni.

A Döntőbizottság rögzíti, hogy tekintettel arra, hogy az ajánlatkérő a becsült érték meghatározására az indikatív ajánlatkérés módszerét választotta, és a becsült érték a piacon általában kért vagy kínált ellenszolgáltatás, a beérkezett három indikatív ajánlat középértékét kellett volna számolnia, és azt figyelembe venni a becsült érték megállapítása során. Ennek ellenére az ajánlatkérő a három indikatív ajánlat közül kiválasztott egyet, a legalacsonyabb árú, és annak összegével megegyezően állapította meg a becsült értéket.

47. A fentiekben kifejtettekre tekintettel a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 28. § (1) bekezdésére tekintettel megsértette a Kbt. 28. § (2) bekezdését, mert a becsült érték tekintetében nem készítette elő megfelelő alapossággal az eljárást, és így az általa a Kbt. 28. § (2) bekezdés a) pontja alapján alkalmazott módszer nem tekinthető objektív alapúnak.

48. A Döntőbizottság rámutat, hogy súlytalan az ajánlatkérő azon hivatkozása, hogy mivel a szerződés nem került megkötésre, ezáltal bármilyen jogsérelem bekövetkezése lehetetlen, ugyanis a jogsértés már azzal megvalósult, hogy ajánlattételre felhívta az egyéb érdekeltet, valamint azzal, hogy az előkészítés során a becsült érték meghatározása nem objektív alapú módszerrel történt, és ezen jogsértő eljárási cselekmények a szerződés megkötésétől függetlenül, azt megelőzően megtörténtek.

49. A Döntőbizottság mindezekre figyelemmel a jogorvoslati kezdeményezés körében a Kbt. 165. § (2) bekezdés d) pontja szerint megállapította a jogsértés megtörténtét, és a Kbt. 165. § (3) bekezdése d) pontja és a (4) bekezdése alapján bírságot szabott ki.

50. A Kbt. 165. § (4) bekezdése szerint a (3) bekezdés d) pontja szerinti bírság összege – a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének legfeljebb 10%-a.

A Kbt. 165. § (11) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság összegének megállapításában az eset összes körülményét, így különösen

- a) a jogsértés súlyát,
 - b) a közbeszerzés tárgyát és értékét,
 - c) a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását,
 - d) az e törvénybe ütköző magatartásnak az adott közbeszerzés vonatkozásában történt ismételt tanúsítását,
 - e) a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot,
 - f) támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat
- figyelembe veszi. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

A Döntőbizottság a jogsértés súlya mellett figyelemmel volt a közbeszerzés tárgyra és értékére (nettó 60.530.138.-Ft).

A Döntőbizottság értékelte, hogy az ajánlatkérő tekintetében a tárgyban közbeszerzési eljárással kapcsolatban korábbi, ismételt jogsértés megállapítására nem került sor, a megvalósított jogsértés nem volt nyilvánvalóan szándékos, továbbá, hogy a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között viszonylag hosszabb időtartam telt el. A Kbt. 165. § (11) bekezdés f) pontját nem vette figyelembe, tekintettel arra, hogy az ajánlatkérő által benyújtott támogatási kérelem nem került pozitív elbírálásra.

E szempontokat összességében mérlegelve a Döntőbizottság a rendelkező részben megállapított összegű bírságot tartotta indokoltnak az ajánlatkérővel szemben.

51. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 125. § (1) bekezdése alapján rendelkezett az eljárási költségek viseléséről.

52. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)-(5) bekezdésein alapul.

53. Jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdése és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselő a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2024. május 3.

Dr. Kozsuch Edina sk.
közbeszerzési biztos,
az eljáró tanács elnöke

Berekméri Ágnes sk.
közbeszerzési biztos

Dr. Peleskey Viktória sk.
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Tóth Zoltánné
titkárságvezető

Kapják: (kizárólag elektronikus úton)

1. Dr. Szeiffert Gabriella állami közbeszerzési szaktanácsadó
2. Dr. Berecz Orsolya Zsuzsa állami közbeszerzési szaktanácsadó
3. Dr. Sárai Szilvia kamarai jogtanácsos
4. Közbeszerzési Hatóság Titkársága
5. Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium